

«Gràcies a l'epigrafia tenim testimoni d'11.000 persones en tres províncies romanes»

Rada Varga és investigadora júnior de la Babeş-Bolyai University (Cluj-Napoca, Romania). Durant una estada de quinze dies a l'ICAC ha fet la conferència "Ancient population studies: from «classical» demography to SNA (network analyses)" en el **Seminari d'epigrafia llatina** "Poblament, demografia i estudis socials a partir de la documentació epigràfica". Les seves línies d'interès i estudi són la història social de Roma, l'epigrafia, la prosopografia i les tecnologies aplicades al món clàssic, i actualment lidera el projecte **Romans One by One**.

Quin és l'objectiu del teu projecte Romans One by One?

Elaborar la primera base de dades completa amb totes les persones que trobem testimoniades a través de l'epigrafia a les províncies romanes de Dàcia, Mècia Superior i Mècia Inferior. En tenim 11.000, però la xifra encara va creixent. És una eina viva que no pensem de modificar i millorar.

El projecte s'acaba el setembre. En quina fase està?

Molt bona. Només falta introduir-hi els epígrafs preromans, grecs, de la província de Mècia Inferior. Tot i que el projecte es limita cronològicament al període romà, també els volem fer constar. A més, el projecte inclou i es nodreix de projectes paral·lels, com per exemple el d'**Imola Boda** sobre inscripcions de *Poetorio* (Pannonia) i el meu, sobre professions.

Ara s'hi afegeix un altre subprojecte vinculat a l'ICAC.

Sí, a través de la **Diana Gorostidi** també hi entrarà un alumne a qui ella tutoritza el Treball de final de màster, Pablo Varona. Introduirà a la base de dades informació de Tarraco. Serà una manera d'engrandir el projecte i alhora testar-lo amb dades d'una província

epigràficament molt diferent de Dàcia.

La Dra. Varga a la biblioteca de l'ICAC.

Les 11.000 entrades recollides fins ara quin percentatge de la població representen?

Només el 0,5%, però representen milers de persones! Aquesta és la part pessimista de la recerca, tot i que en llocs com la Gàl·lia el percentatge encara és inferior, del 0,02%. Però l'objectiu no és fer demografia, sinó prosopografia i reconstruir el que anomenem "*epigraphic habits*", és a dir, la pràctica de realitzar inscripcions i, per tant, saber "qui dedicava epígrafs a qui" en una àrea i període determinats. Com que tenim poques dades, les hem de treballar molt acuradament i extreure'n tant com puguem.

La tecnologia hi ajuda.

És clau: la nostra base de dades ens permet fer visible informació que fa 20 anys no hauríem pogut obtenir. Podem fer preguntes noves, fins i tot "jugar-hi". Hi haurà resultats irrellevants des del punt de vista històric, però d'altres sens dubte ens permeten conèixer millor la societat en l'antiguitat.

La base de dades encara no és oberta.

L'estem acabant de polir i encara hi introduïm dades. Aquesta primavera una part ja serà d'accés obert, i progressivament ho anirà sent tot.

Conferència a la Sala d'actes de l'ICAC el 14 de març.

Parlem breument del teu projecte personal sobre professions?

Em centro en la part occidental de l'Imperi i treballo també amb fons escrites. He trobat molts més oficis i especialitzacions dels que em pensava, i casos en què les professions es desdibuixen. Quan acaba el productor i comença el venedor? També he fet un seguiment de quan les persones esmenten la professió en una pedra monumental o funerària. He arribat a la conclusió que respon a una preferència personal, independentment de l'estatus. Segons la persona, la professió forma més o menys part de la seva identitat.

Text i fotos: [Carme Badia i Puig](#)